

Sikkerhed

Daglig erhvervsrengøring

Undervisningshæftet handler om sikkerhed i rengøringsbranchen.

SUS, Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg
Lone Thingholm Lauridsen, AMU Fyn
Rinna Mølgaard, AMU Fyn
Januar 2014

Revideret af:
Anita Gudrun Jensen, AMU Nordjylland
Heidi Baadsgaard, ZBC Roskilde
November 2024, 2. udgave

© Børne- og Undervisningsministeriet (Januar 2014, revideret 2024). Materialet er udviklet af Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg i samarbejde med Lone Thingholm Lauridsen, AMU Fyn og Rinna Mølgaard, AMU Fyn, revideret 2024 af Anita Gudrun Jensen, AMU Nordjylland og Heidi Baadsgaard ZBC Roskilde. Materialet kan frit kopieres med angivelse af kilde.

Illustrationer/fotos uden anden angivelse af ophavsret, er udviklerens egne eller fra gamle SUS materialer.

SUS

Serviceerhvervenes Uddannelsesudvalg

Vesterbrogade 6D, 4.

1620 København V.

Tlf. 32 54 50 55

www.sus-udd.dk

sus@sus-udd.dk

Indhold

Forord.....	4
Handsker.....	5
Rengøringskemi	7
Faremærker.....	8
Eksempler på H-sætning.....	8
Eksempler på P-sætning	9
Spray- og bruseflasker.....	9
El-sikkerhed	10
Tips til brug af maskiner.....	10
Støj	11
Instruktion.....	11

Forord

At udføre erhvervsrengøring kræver uddannelse. Dette undervisningsmateriale er udarbejdet som grundbogsmateriale til kurset Daglig erhvervsrengøring. Kompendiet er et af en samling på i alt 7 selvstændige kompendier, som samlet dækker målbeskrivelse for kurset Daglig erhvervsrengøring.

Handsker

Til al rengøring, hvor hænderne bliver våde, hvor hænderne kommer i kontakt med synligt/usynligt snavs eller kommer i berøring med mikrofibres, skal der bruges handsker.

Hvilket materiale bør handsken være fremstillet af?

Hvad beskytter handsken imod?

Hvilken størrelse?

Disse spørgsmål kan du få svar på ved at læse leverandørens datablad og kende piktogrammerne:

Fortæller at handsken beskytter mod kemikalier.

Fortæller at handsken beskytter mod mikroorganismer.

Fortæller om handskens slidstyrke.

Godkendt til direkte kontakt med fødevarer.

Tips til brug af handsker:

- Vælg den rigtige handske (materiale i forhold til opgaven engangshandsker eller flergangs handske)
- Vælg den rigtige størrelse
- Tag handskerne af uden at forurene dem indvendigt
- Kontroller om der er skader på handskerne
- Brug handsker ved hudkontakt med mikrofiber da der er fare for affedtning af huden

Ved brug af flergangshandsker gælder ovenstående tips samt nedenstående:

- Brug inderhandsker af bomuld (husk at skifte dem, når de er fugtige)
- Hold handskerne rene ind- og udvendigt
- Hæng handskerne til tørre

Rengøringskemi

Al rengøringskemi skal være forsynet med en leverandørbrugsanvisning også kaldet et sikkerhedsdatablad, som skal indeholde 16 punkter. Identifikation af stoffet/produktet og virksomheden

1. Sammensætning/oplysning om indholdsstoffer
2. Fareidentifikation
3. Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer
4. Førstehjælpsforanstaltninger
5. Brandbekæmpelse
6. Forholdsregler overfor udslip ved uheld
7. Håndtering og opbevaring
8. Eksponeringskontrol/personlige værnekemi
9. Fysisk – kemiske egenskaber
10. Stabilitet og reaktivitet
11. Toksikologiske oplysninger
12. Miljøoplysninger
13. Bortskaffelse
14. Transportoplysninger
15. Oplysning om regulering
16. Andre oplysninger

Leverandørbrugsanvisningen skal opbevares tilgængeligt for de ansatte.

Hvis midlet er faremærket, skal arbejdsgiver udfærdige en kemisk APV på kemien. Begge dele skal være tilgængelige for rengøringsassistenten og skal desuden være fulgt op med instruktion i brug af rengøringsmidlet.

Faremærker

Faremærkernes udseende:

Faremærke på kemi

Eksempel på faremærkning.

Hvis kemi er faremærket, vil det også være forsynet med P- og H- sætninger. Sætninger som fortæller om Risiko og Sikkerhed ved brug af produktet.

Fare sætningerne (H sætninger) er knyttet til klassificeringen af stoffet/blandingen. Sikkerhedssætningerne (P sætninger) skal udvælges, så de hænger sammen med fare sætninger og den tilsigtede brug af kemikaliet.

Eksempler på H-sætning

- Farlig ved indtagelse
- Ætsningsfare
- Irriterer huden

Eksempler på P-sætning

- Opbevares utilgængeligt for børn.
- Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes.
- Må ikke blandes med klorholdige produkter.

Spray- og bruseflasker

Til rengøring kan rengøringskemien anvendes i bruseflasker.

Du skal være opmærksom på, om det er en bruseflaske eller sprayflaske.

- Bruseflasker giver store dråber, som hurtigt falder til jorden og ikke indåndes
- Sprayflasker giver meget små dråber (aerosoler) som kan indåndes og give gener i luftveje og lunger.

Husk; hvis du bruger bruseflasker, skal doseringen stadig overholdes.
Anvend aldrig koncentrerede rengøringskemi direkte fra bruseflasker.

Tips til brug af rengøringskemi

- Læs etiketten.
- Overhold doseringen.
- Brug kun kemien til det, de er beregnet til.
- Bland aldrig rengøringskemi.

El-sikkerhed

Alle elektriske maskiner er forsynet med en mærkeplade, hvor du kan finde oplysninger om maskinens driftsspænding, effekt, frekvens, fabrikant og godkendelsesmærker (mærkeplade).

Er det nødvendigt at bruge forlængerledninger i dit arbejde, må det ikke se sådan ud.

Det er ikke sikkerhedsmæssigt forsvarligt at sætte mange forlængerledninger og stikdåser sammen.

Bruger du kabelrulle, skal den altid rulles helt ud ved længere tids brug. På kabelrullen er det ofte angivet, hvilken belastning den kan tåle.

Er en ledning blevet ødelagt, skal der sættes en seddel på maskinen, om at den er defekt, og du skal give besked til rette person om, at maskinen skal repareres.

Tips til brug af maskiner

- Læs brugsanvisningen.
- Husk du skal have instruktion i brug af maskiner.
- Afbryd strømmen, når du skal af- og påmontere udstyr.
- Tjek ledningen for skader.
- Hvis maskinen er defekt, markér dette med en seddel eller lign.
- Ledningen skal holdes fri af maskinens roterende dele under brug.
- Undgå at ledninger ligger i vand.
- Sæt ikke ledninger i klemme i døre – det giver skader indeni ledningen.
- Læg ikke ledningen over din skulder – det kan give en risiko for en farlig situation for dig.
- Afbryd strømmen, når du forlader maskinen.
- Tjek batterier for vand – hvis dette kræves.
- Sørg for ventilation, hvor maskiner står til opladning.

Støj

Høreskader er en af de hyppigst anmeldte arbejdsbetingede lidelser i Danmark. Høreskader kan opstå, hvis der er vedvarende støjbelastning og/eller intense lydimpulser. Arbejdspladser, som for eksempel skoler, børnehaver og produktionsvirksomheder er arbejdspladser, hvor rengøringsassistenten skal informere sig om, hvilke beskyttelsesforanstaltninger der kan/skal anvendes.

Instruktion

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 19/01/2006

Foreskriver at alle medarbejdere har krav på oplæring og instruktion.

Kapitel 4 - Oplæring og instruktion¹

§ 18. Arbejdsgiveren skal sørge for, at hver enkelt ansat, uanset ansættelsesforholdets karakter og varighed får en tilstrækkelig og hensigtsmæssig oplæring og instruktion i at udføre arbejdet på farefri måde. Der skal gives oplysninger om de ulykkes- og sygdomsfarer, der eventuelt er forbundet med deres arbejde, herunder om arbejdsmedicinske undersøgelser, den ansatte har adgang til. Oplæring og instruktion skal navnlig ske i forbindelse med:

1. ansættelsen,
2. forflyttelse eller ændring af arbejdsopgaverne,
3. indførelse eller ændring af arbejdsudstyr og
4. indførelse af ny teknologi.

Stk. 2. Den i stk. 1, nævnte oplæring og instruktion skal tilpasses udviklingen, herunder forekomsten af nye faremomenter, og skal om nødvendigt gentages regelmæssigt.

¹ <http://arbejdstilsynet.dk/da/regler/bekendtgørelser/a/sam-arbejds-udforelse-559.aspx>